

A képzés címe: Mentális akadálymentesítés – érzékenyítő tréning értelmi fogyatékosokkal

Képzést végző szervezet: DOWN ALAPÍTVÁNY

Székhely: 1145 Budapest, Amerikai út 14. Tel: 061 363 6353

Képzés helye: Lágymányosi Foglalkoztató Centrum, 1111 Budapest, Lágymányosi u. 15.

Óraszám: 18 óra

Képzés célja: A képzés célja, hogy a résztvevők megismerjék az akadálymentesítés, azon belül is a mentális akadálymentesítés lényegét, kontextusát, a jogi hátteret és azt a modern szociális modellt a széles körű hozzáférhetőség, a mindenki számára használható világ megteremtéséhez szükséges. A képzés hozzájárul az általános műveltség növeléséhez, az elfogadó és befogadó szemlélet jellemzőinek megismeréséhez és tudatos fejlesztéséhez, a résztvevők személyiségének, kommunikációjának fejlődéséhez, a társadalmi esélyegyenlőség és az állampolgári kompetencia kialakulásához.

A konkrét ismeretek interaktív előadásokon történő megszerzésén túl a résztvevők csoportterapeuta által moderált tréningeken gondolják át és tapasztalják meg a viselkedés, a kommunikáció és a segítségnyújtás lehetséges módjait. Szimulációs gyakorlatokkal, erre a célra felkészült tapasztalati szakértőkkel (maguk az értelmi fogyatékos emberek) történő találkozás alkalmával saját tapasztalatokat szereznek egy korábban és közelről nem ismert világról.

Praktikus ismereteket szerezhettek a könnyen érthető kommunikációról, a könnyen érthető segédanyagok konkrét fellelhetőségéről, elkészítésének módjáról. Ezt a tudást az értelmi fogyatékosokhoz képest sokkal szélesebb körben hasznosíthatják, például idős, rosszul halló, demens, rosszul értő, siket vagy nem magyar anyanyelvű személyekkel való kommunikációban, kiszolgálásukban, az általános segítségnyújtásban.

Cél, hogy a tanfolyam és a tréning által közvetített ismeretek érzékenyítsék a résztvevőket a sérült emberek, a fogyatékos, nehezen kommunikáló személyek iránt, hozzájárulva ezzel egy mindenki számára használható világ szubjektív oldalának javításához, az emberektől, gondolkodásuktól, hozzáállásuktól függő elfogadóbb világ megteremtéséhez.

A képzés egységeinek / előadásainak/ megnevezése, az egyes elemek részétáinak rövid tartalmi ismertetése	Az egyes részek óraszám / időtartama	Módszerek/munkaformák egységenként	Az előadó/tréner neve, képzettsége, szakterülete
I. Mentális akadálymentesítés – érzékenyítő tréning	ELMÉLETI TANEGYSÉG		
1. Értelmi fogyatékoság, jogok, szociális megoldások	2 óra	Előadás vetítéssel	Dr. Gruiz Katalin
2. Normalizált és integrált élet, inklúzió, mindenki számára használható környezet, jó gyakorlatok	2 óra	Interaktív előadás vetítéssel	Dr. Gruiz Katalin
3. Akadálymentesítés, mentális akadálymentesítés, infokommunikációs akadálymentesítés, könnyen érthető segédanyagok	2 óra	Internetes anyagok és film	Veisz Anna, gyógyped. Sebestyén Diana, gyp. assz. Magyar Tíme, szocped.
ÖSSZES elméleti óraszám:	6 óra		
I. Mentálisan akadálymentesítés – érzékenyítő tréning	TRÉNINGEK		
4. Érzékenyítő tréning tapasztalati szakértőkkel, ismerkedés, kapcsolatteremtés, közös feladat	3 óra	Tréning	Janzsó Szilvia, pszich., tréner Tóth Petra, pszich., tréner
5. Esetismertetések, esetmegbeszélések, jó gyakorlatok	3 óra	Tréning	Veisz Ann,a Janzsó Szilvia, Tóth Petra
6. Közös feladat megoldása a tapasztalati szakértőkkel, a választott feladathoz könnyen érthető segédanyag elkészítése és alkalmazása	4 óra	Tréning és egyéni feladatmegoldás	Gruiz Katalin, Janzsó Szilvia, Tóth Petra Sebestyén Dina
ÖSSZES tréning	10 óra		

Részletes tematika

Mentális akadálymentesítés – érzékenyítő tréning

1. Értelmi fogyatékoság, jogok, szociális megoldások

- Fogyatékoság, értelmi fogyatékoság, definíciók, statisztikák
- Történelmi áttekintés
- A fogyatékoság modelljei, szociális modellje
- Szociális ellátás és szolgáltatások
- Holisztikus szociális szolgáltatásrendszer, a Down Alapítvány modellje
- Jogi háttér:
  - ENSZ Egyezmény, ENSZ UNESCO, WHO, ILO, Európai Szociális Karta, Cselekvési Terv
  - Magyar jogi háttér: Esélyegyenlőségi Törvény, Országos Fogyatékosügyi Program, Szociális törvény
- Gyakorlati megoldások Magyarországon: szociális szolgáltatások, a hagyományos 'ellátások' és a modern szemléletű szociális szolgáltatás-rendszer

2. Normalizált és integrált élet, inklúzió, mindenki számára használható környezet, jó gyakorlatok

- A normalizáció modellje
- Normalizáció és integráció
- Az integráció fajtái, területei
- Integráció és inklúzió
- Akadálymentesség, mindenki számára használható környezet
- Jó gyakorlatok
- Hol állunk?

3. Akadálymentesítés, mentális akadálymentesítés, infokommunikációs akadálymentesítés, könnyen érthető segédanyagok

- Akadálymentesítés általában
- Mentális Akadálymentesítés története, eredményei
- Mentális akadálymentesítés – film
- Felkészülés szolgáltatások igénybe vételére, ügyek intézésére
  - Az értelmi fogyatékos ember felkészítése: elvek, jogok, segédanyagok, módszerek
  - Az értelmi fogyatékosokat támogató segítők feladata: segédanyagok, felkészítés, könnyen érthető anyagok
  - Hivatali ügyintézők és szolgáltatók felkészítése, felkészülése: felismerés, működés, kommunikáció, türelem, etika
- Infokommunikációs akadálymentesítés
- Könnyen érthető segédanyagok, használata, készítése
- Hogyan viselkedjünk, milyen kifejezéseket használjunk?
- A hivatali ügyintézés, szolgáltatások etikája

4. Érzékenyítő tréning tapasztalati szakértőkkel, ismerkedés

- A tanfolyamon résztvevők és a tapasztalati szakértők közös tréningje csoporttréner moderálása mellett
- A tapasztalati szakértők bemutatkozása
- A tanfolyami résztvevők bemutatkozása
- Moderált beszélgetés a segített önálló életről, lakhatásról, munkáról, párcapcsolatokról
- A tapasztalati szakértők soron következő elintézetlen ügye, dolga, amihez segítséget kér
- A segítő–segítendő személy párok kialakítása, a 6. számú minél komplexebben megközelítendő feladat kiválasztása listáról
- A kiválasztott személy közelebbi megismerése irányított játék során
- A kiválasztott ügy, tevékenység megbeszélése a kialakult párok között
- Feladat: a kiválasztott feladat, tevékenység megtervezése (megadott szempontok szerint) a következő alkalomra, figyelembe véve az ügyet és a megismert személyt.

5. Esetek és tanulságok, jó gyakorlatok megismerése

- Esetek ismertetése, példák, tanulságok: közös tevékenységek, szolgáltatások igénybevétele, hivatali ügyintézés kapcsán
  - Felkészítés, felkészülés: ügyet intéző értelmileg akadályozott személyek és segítők esetismertetései
  - Felkészítő, segítő: személyisége, hozzáállása, a segítség módja, egyénhez igazított segítség és kommunikáció
  - Önállóság mértéke, a segítő általi beavatkozás mértéke és módja
  - A hivatali ügyintéző és a segítő kommunikációja
- Esetek megbeszélése: sikeres ügyintézés, sikertelen ügyintézés, okok, kiértékelés, javaslatok

6. Közös feladat megoldása a tapasztalati szakértőkkel, a választott feladathoz könnyen érthető segédanyag elkészítése és alkalmazása

- A házi feladat ismertetése, megbeszélése
  - A tanfolyami résztvevők ismertetik a kiválasztott ügyintézés véghezvitelének tervét, és megkonzultálják a tréningen a többi résztvevővel és a gyakorlatvezetőkkel
- Az ügyintézési terv kiválasztott szegmeseinek elvégzése, például elektronikus ügyintézési rész, időpontfoglalás, vásárlás, közös tevékenységek, stb. Hozzászólások, tanácsok a plenáris tréningen
- Az ügyintézés nem megvalósítható részének szimulálása: szituációs játékban az ügyet intéző sérült partnerrel
- Könnyen érthető segédanyag elkészítése, tesztelése az ügyet intéző partnerrel
- Az ügyintézés megoldásai és a segédanyagok plenáris megbeszélése
- A tanfolyam zárása, tanulságok levonása
- Önreflexió és elégedettség felmérés

Mellékletek:

- A feladatok, melyek közül választani lehet: a 4. és 6. pontokhoz, a tapasztalati szakértők valós igényeihez igazodva
- Részben szimulált feladatmegoldás:
  - Személyi igazolvány csere, időpontfoglalással
  - Útlevél csináltatás, időpontfoglalással
  - Munkanélküliségi bejelentkezés a munkaügyi hivatalba
  - Közgyógyellátási igazolvány csináltatása
  - Bankkártya megrendelése személyesen a bankban
  - Fodrászhoz bejelentkezés, igénybevétele
  - Kosmetikus, manikűr
  - Konditerembe beiratkozás, igénybevétele
  - Uszoda igénybevétele
  - Mozijegy vásárlás és moziba menés

- Múzeumlátogatás, felkészülés után látogatás
- Megvalósított közös tevékenység:
  - Önéletrajzírás munkavállaláshoz
  - Nyitott műhely meglátogatás, kézműves termék előállítása együtt
  - Közlekedésre előkészületek, hagyományos és IT segédanyagokkal: tesztutazás
  - Bolti vásárlások I. ruhanemű
  - Bolti vásárlások II. élelmiszer, pipere
  - Internetes vásárlás, rendelés
  - Megvásárolt élelmiszer feldolgozása, elkészítése
  - Fényképezés, fényképek leoltása
  - E-mail cím nyitása, levélírás ismerősöknek, rokonoknak, barátoknak
  - Face-bookra feliratkozás, bemutatkozás
  - Skype-fiók nyitása, kapcsolatteremtés
  - On-line bemutatkozás Down alapítvány weboldalán
  - Filmek, zenék letöltése internetről, lejátszása, elmentése saját gépen, stb.

A tervezéshez felhasználandó szempontok: házi feladathoz

- A szolgáltatás, intézendő ügy, közös tevékenység definiálása, egyeztetése a partnerrel
- A tevékenység, ügyintézés lépései
  - bejelentkezés, időpontfoglalás
  - utazás, közlekedés: honnan-hova, mennyi ideig tart
  - viendő dokumentumok, iratok, pénz
  - ügyintézés, tevékenység menete: valós vagy szimulált
- A tevékenység, ügyintézés végeredménye, ill. várható végeredménye

Önreflexióhoz szempontok (az űrlap kérdései):

- Saját esete/feladata ismertetése. Mi történt, hogyan történt? sikerült-e teljesíteni a kitűzött célt? Kérem írja le maximum 5 mondatban a közös tevékenység, ügyintézés menetét, koncentrálna a Partnerre és Ön között kialakult kapcsolatra, kommunikációra!
- Mit éreztem? Mit érzek? Kérem írja le, milyen érzelmeket keltettek Önben a közös tevékenység során tapasztaltak, érez-e különbséget a feladat közben érzett és a később, pl. a feladat befejezését követően felmerülő érzelmek között.
- Milyen régi tapasztalatot juttat eszébe? Emlékezteti Önt egy már korábban átélt eseményre? Hogyan? Akkor milyen érzelmeket váltott ki? Hasonlít a most átéltekre?
- Hogyan értékeli a lezajlott esetet: Mi motiválta? Sikeresnek érzi-e ezt a próbálkozást? Tanult-e belőle? Ha igen, akkor mit? Okozott-e változást felfogásában, gondolkodásában a partnerével eltöltött idő és a közösen végzett feladat?